

ADVIES Nr 14 / 1999 van 12 april 1999.

O. Ref. : 10 / A / 1999 / 013

**BETREFT : Samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de
Gemeenschappelijke Gemeenschapcommissie en de Franse
Gemeenschapscommissie inzake de begeleiding en de behandeling van
daders van seksueel misbruik**

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 7, vijfde lid en artikel 29 ;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie van 24 maart 1999 ;

Gelet op het verslag voorgesteld door de Voorzitter ;

Brengt op 12 april 1999 het volgende advies uit :

I. Voorwerp van de adviesaanvraag :

Het aan de Commissie ter advies voorgelegde akkoord beoogt de samenwerking te regelen tussen diverse instellingen die respectievelijk ressorteren onder de bevoegdheid van de federale overheid, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie. Het regelt de verantwoordelijkheden en taakverdeling tussen de verschillende instellingen die betrokken zijn bij de behandeling en de begeleiding van daders van seksueel misbruik.¹

De samenwerking tussen de verschillende betrokken inrichtingen impliceert de onderlinge uitwisseling van persoonsgegevens over seksuele delinquenten. De uitwisseling van de gegevens dient zowel doelen die rechtstreeks verband houden met de individuele begeleiding of behandeling (adviesverlening aan de bevoegde overheden) als meer onrechtstreekse doelen, zoals wetenschappelijk onderzoek en evaluatie van het gevoerde beleid.

Aangezien bepaalde van deze gegevens een medisch karakter hebben in de zin van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, is overeenkomstig artikel 7, lid 4 en 5, het advies van de Commissie vereist inzake deze gegevensuitwisseling.

II. Onderzoek van het samenwerkingsakkoord :

1. Algemeen

Het samenwerkingsakkoord bestrijkt een gelijkaardig domein als het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik, waarover de Commissie op 11 juni 1998 advies nr. 19/98 heeft uitgebracht.

De Commissie verleende een ongunstig advies over dit samenwerkingsakkoord. De Minister van Justitie bracht de Commissie in een brief van 13 juli 1998 op de hoogte van de wijzigingen die ten gevolge van dit negatieve advies aan het samenwerkingsakkoord werden aangebracht. De wijzigingen resulteerden in een nadere specificatie van de functies die de steuncentra vervullen en in een reorganisatie van de wijze waarop de betrokkene toestemt in de uitwisseling van documenten die mogelijkwijze hem betreffende medische gegevens inhouden.

2. Bepaling van de finaliteit en proportionaliteit van de gegevens

Wat de vereisten van finaliteit en proportionaliteit betreft, herhaalt de Commissie haar standpunt ingenomen in het advies nr. 19/98 van 11 juni 1998 betreffende het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik. De verduidelijkingen door de Minister in zijn adviesaanvraag dat het voorliggende samenwerkingsakkoord strekt tot een « *approche coordonnée et cohérente* » en dat de doeleinden van de verwerkingen moeten gezocht worden « *à travers les différents textes de lois qui prévoient les traitements de données ou les communications d'informations entre autorités et services, textes énumérés dans le préambule et à l'article 2 de l'accord* », laten geenszins toe te bepalen welke persoonsgegevens worden verwerkt voor welke finaliteit, zodat niet kan beoordeeld

¹ Uit de informatie « flow charts » blijkt dat het samenwerkingsakkoord zowel betrekking heeft op de fase voor het vonnis (strafbemiddeling, vrijheid onder voorwaarden (voorlopige hechtenis), probatie) als op de fase na het vonnis (voorlopige invrijheidstelling, voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling op proef (Bescherming van de Maatschappij)).

worden of de verwerkte persoonsgegevens ter zake dienend, toereikend en niet overmatig zijn ten opzichte van de beoogde finaliteiten.

3. Wetenschappelijk onderzoek

De Commissie neemt akte van de ministeriële sterkmaking dat de centra en de diensten die in het samenwerkingsakkoord belast worden met wetenschappelijke onderzoekstaken de bepalingen van het ontwerp van koninklijk besluit ter uitvoering van de wet van 8 december 1992, zoals gewijzigd door de wet van 11 december 1998, zullen moeten respecteren.

De Commissie is evenwel de mening toegedaan dat de gestelde tekst van het akkoord op dit punt te vaag is geformuleerd.

Volgens artikel 5, 4° verbindt de Minister van Justitie zich ertoe subsidies te verlenen aan een steuncentrum met (onder meer) als « *mission structurelle : initier et participer à des recherches scientifiques notamment à partir des données fournies par les équipes spécialisées et les assistants de justice, tel que prévu à l'article 9, 4* ».

In het akkoord wordt niet gepreciseerd om welk soort gegevens het hier zal gaan (anonieme, gecodeerde of niet-gecodeerde gegevens). Artikel 9, 4° bepaalt enkel dat een registratiemodel zal worden uitgewerkt « *en conformité avec la législation sur la protection de la vie privée du 8.12.1992* ».

Deze intentieverklaring stelt de Commissie niet in staat de georganiseerde gegevensuitwisseling vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer te beoordelen.

Gelet op het feit dat de samenwerking tussen de verschillende inrichtingen zodanig is georganiseerd dat het steuncentrum als informatiedraaischijf fungeert² én ook wordt ingeschakeld bij de individuele behandeling (artikel 5, 1°), wenst de Commissie er wel op te wijzen dat moeilijk staande zal kunnen worden gehouden dat het steuncentrum als wetenschappelijk onderzoekscentrum anonieme gegevens in de zin van de wet van 8 december 1992 zal verwerken.

Indien het uiteindelijk zou gaan om persoonsgegevens verkregen in het kader van de behandeling en begeleiding, vereist een eerlijke verwerking van de persoonsgegevens dat de overeenkomst daaraan wordt aangepast: de betrokkene moet immers uitdrukkelijk zijn toestemming kunnen geven alvorens met de verwerking van zijn persoonsgegevens voor wetenschappelijke doeleinden wordt begonnen.

4. De verwerking van medische gegevens

In haar advies nr. 19/98 oordeelde de Commissie dat het in de prestatieverbintenis voorziene akkoord geen bijzondere toestemming vormde in de zin van artikel 7, § 2. Dit deel van de overeenkomst werd vervolgens aangepast in het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap. De Commissie is de mening toegedaan dat de aldus aangepaste formulering beter de draagwijdte van de bijzondere toestemming vat, dan de formulering in het voor advies voorliggende samenwerkingsakkoord.

De aangepaste formulering in het eerste samenwerkingsakkoord verwoordt namelijk duidelijker dat de betrokkene zijn uitdrukkelijke toestemming dient te geven voor het overmaken van de opgesomde stukken. De voorliggende formulering *veronderstelt* de toestemming. Verder vermeldt de Memorie van Toelichting bij het eerste akkoord uitdrukkelijk dat de betrokkene « *hiervan op de hoogte wordt gesteld* », terwijl het Memorie van Toelichting bij het voorliggende akkoord enkel het weigeringsrecht van de betrokkene vermeldt. De wijze waarop het voorliggende samenwerkingsakkoord het weigeringsrecht formuleert, waarborgt onvoldoende de *geïnformeerde*

² Zo valt in de overeenkomst duidelijk te lezen dat alle stukken *via* het steuncentrum worden gecommuniceerd.

toestemming. Deze indruk wordt nog versterkt wanneer in het Memorie van Toelichting bij artikel 9 wordt vermeld dat « *La personne concernée a pris connaissance des accords concernant ce partage d'informations lors de la signature commune de la convention* ». Ten slotte bevat de Memorie van Toelichting bij het eerste samenwerkingsakkoord een *exhaustieve lijst* van documenten die het voorwerp kunnen uitmaken van de informatieverstrekking, terwijl het in het voorliggende samenwerkingsakkoord duidelijk een *exemplatieve lijst* betreft. Nochtans was het opnemen van een *exhaustieve lijst* in het eerste samenwerkingsakkoord volgens de brief van de Minister van Justitie van 13 juli 1998 precies bedoeld om alle verwarring in hoofde van de delinquent over deze stukken te vermijden.

Waar het volgens de adviesaanvraag precies de bedoeling is « *d'éviter toute confusion dans le chef de l'auteur d'infractions à caractère sexuel à qui est proposé une prestation d'engagement* », prefereert de Commissie dat de overeenkomst in bovenvermelde zin wordt aangepast.

III. **Besluit :**

De Commissie stelt vast dat in het haar voorgelegde samenwerkingsakkoord onvoldoende rekening gehouden werd met de bescherming van de persoonsgegevens, op grond van de redenen vermeld in punt II van voorliggend advies.

OM DEZE REDENEN,

brengt de Commissie een ongunstig advies uit.

De secretaris

De voorzitter

M.- H. BOULANGER

P. THOMAS